پەيغەمبەرئەلەيهىسسالام بىزگە هاجەت خۇتبىسىنى تەلىم بەردى

ئابدۇللاھ بىن مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، ئۇ كىشى مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەرئەلەيهىسسالام بىزگە هاجەت خۇتبىسىنى تەلىم بەردى: «بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئاللاھ ئۈچۈندۇر، ئاللاھدىن يارەم سورايمىز، خاتالىقلىرىمىزغا كەچۈرۈم سورايمىز، نەپسىمىزنىڭ يامانلىقىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھلىق تىلەيمىز، ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ھېچ كىم ئازدۇرىۋېتەلمەيدۇ، ئاللاھ تۇغرا يولغا باشلىمىغان كىشىنى ھېچ كىم توغرا يولغا باشلىيالمايدۇ، ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھەقىقى مەبۇد بەرھەق يوق دەپ گۇۋاھلىق بېرىمەن. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيهىسسالامنى ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە رەسۇلى دەپ گۇۋاھلىق بېرىمەن». ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ والأرحام إن الله كان عليكم رقيبا﴾ تەرجىمىسى: «ئى ئىنسانلار! سىلەرنى بىر ئىنساندىن (يەنى ئادەم ئەلەيهىسسالامدىن) ياراتقان، شۇ ئىنساندىن (يەنى ئۆز جىنسىدىن) ئۇنىڭ جۈپتىنى (يەنى ھەۋۋانى) ياراتقان ۋە ئۇلاردىن (يەنى ئادەم بىلەن ھەۋۋادىن) نۇرغۇن ئەر ـ ئاياللارنى ياراتقان پەرۋەردىگارىڭلاردىن قورقۇڭلار، بىر ـ بىرىڭلاردىن نەرسە سورىغاندا نامى بىلەن سورايدىغان ئاللاھتىن قورقۇڭلار، سىلە ـ رەھىمنى ئۈزۈپ قويۇشتىن ساقلىنىڭلار. ئاللاھ ھەقىقەتەن سىلەرنى (يەنى پۈتۈن ئەھۋالىڭلارنى) كۆزىتىپ تۇرغۇچىدۇر». [سۈرە نىسا 1-ئايەت]. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ تەرجىمىسى: «ئى مۆمىنلەر! ئاللاھقا لايىق رەۋىشتە تەقۋادارلىق قىلىڭلار، پەقەت مۇسۇلمانلىق ھالىتىڭلار بىلەنلا ۋاپات بولۇڭلار.» [سۈرە ئال ئىمران 102-ئايەت]. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ، يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾تەرجىمىسى: «ئى مۆمىنلەر! ئاللاھتىن قورقۇڭلار، توغرا سۆزنى قىلىڭلار، ئاللاھ سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭلارنى تۈزەيدۇ (يەنى سىلەرنى ياخشى ئەمەللەرگە مۇۋەپپەق قىلىدۇ)، گۇناھلىرىڭلارنى مەغپىرەت قىلىدۇ، كىمكى ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلسا زور مۇۋەپپەقىيەت قازانغان بولىدۇ.» [سۈرە ئەھزاب 70-71-ئايەتلەر].

[تېكىست توغرا] [رواه أبو داود والترمذي والنسائي وابن ماجه وأحمد]

ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ پەيغەمبەرئەلەيهىسسالامنىڭ ئۆزلىرىگە هاجەت خۇتبىسىنى تەلىم بەرگەنلىكىدىن خەۋەر بېرىدۇ، هاجەت خۇتبىسىدىكى ئۆزىنىڭ هاجىتىنى ئوتتۇرىغا قويۇشتىن ئىلگىرى سۆزنى باشلىغاندا ئېيتىدىغان سۆزلەردىن ئىبارەتتۇر، بۇ نىكاھ خۇتبىسى ۋە جۈمە خۇتبىسى قاتارلىق خۇتبىلەردىن ئىبارەتتۇر. بۇ خۇتبە مەدھىيەنىڭ ھەممە تۈرلىرىگە ئاللاھنىڭ ھەقلىق ئىكەنلىكىنى بايان قىلىش، ھېچ قانداق شېرىكى بولمىغان يالغۇز ئاللاھدىن يارەم تەلەپ قىلىش، گۇناھلارنى يوشۇرۇپ، ئۇنى ئەپۇ قىلىۋېتىشنى سوراش، نەپسىنىڭ يامانلىقى ئۇنىڭ غەيرىدىكى تۈرلۈك يامانلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئاللاھقا ئىلتىجا قىلىشتىن ئىبارەت كاتتا مەقسەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان. ئۇنىڭدىن كېيىن پەيغەمبەرئەلەيهىسسالام ھىدايەتنىڭ ئاللاھنىڭ قولىدا ئىكەنلىكىدىن خەۋەر بېرىپ، ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ھېچ كىم ئازدۇرالمايدىغانلىقىنى، ئاللاھ ھىدايەت قىلمىغان كىشىنى ھېچ كىشىنىڭ توغرا يولغا باشلىيالمايدىغانلىقىنى خەۋەر بەردى. ئۇنىڭدىن كېيىن تەۋھىد كەلىمىسىنى زىكىر قىلدى، ھەقىقەتەن ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھەقىقى مەبۇد بەرھەق يوقتۇر، ئەلچىلىك شاھادىتى بولسا، مۇھەممەد ئەلەيهىسسالام ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسىدۇر. بۇ خۇتبىنى مۇشۇ ئۇچ ئايەت بىلەن ئاخىرلاشتۇردى، بۇ ئۇچ ئايەت ئاللاھ تائالاغا تەقۋادارلىق قىلىش، ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى تەلەپ قىلىپ بۇيرىقىنى ئادا قىلىش، چەكلىمىسىدىن يېنىش قاتارلىق ئىشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئۆزىنىڭ سۆز-ھەرىكەتلىرىنى توغرىلاپ ياخشى ئىش قىلغان كىشىنىڭ خاتالىقى ئەپۇ قىلىنىدۇ، گۇناھى مەغپىرەت قىلىنىدۇ، دۇنيادا ئىبسىل ھاياتتا ياشايدۇ، قىيامەت كۈنىدە جەننەت بىلەن ئۇتۇق قازىنىدۇ.